

[Wilhelm.]

må man spørge sig selv hvorfor. Man kan godt kalde det her ideologisk snak, når vi siger: ja men den krise hører med til systemet. den kommer igen og igen, og den kommer, efter vores mening ikke, som hr. Lysholt Hansen beskrev det, at her havde vi de glade 1960ere, og vi troede vel alle sammen — det gjorde vi altså ikke alle sammen — at de kunne fortsætte, og så lige pludselig, lige pludselig ud af den blå luft, kom der nogle afsætningsvanskeligheder. Nej, der er betydelig mere metode og mekanik og systematik i det her. Der er ikke tale om ud af den blå luft og om, at lige pludselig kommer der nogle afsætningsvanskeligheder. Vi ser det systematisk, at under de gode konjunkturer oparbejder man et kapitalapparat, som ikke i det lange løb er i stand til at blive forrentet tilfredsstillende, og hvor kapitalismens egen løsning på det kun kan være at destruere dele af det.

Det er en af grundene til, at vi er mere end skeptiske over for sådan et forslag som dette, for hvad betyder det i virkeligheden? Det betyder, at man vil støtte den ekspansion af kapitalapparatet eller i hvert fald holde det oppe på niveau, vel vidende, at det i virkeligheden ikke kan forrentes. Vi får ikke større afsætningsmuligheder for den branche, man nu hjælper, fordi man holder en virksomhed, der ellers måtte likvidere, kørende et stykke tid længere.

Det er ikke kun et spørgsmål om at sikre beskæftigelsen, og jeg vil i hvert fald ikke nu hverken af den socialdemokratiske ordfører eller andre på grund af denne skepsis her hænges ud for, at vi ikke interesserer os for beskæftigelsen, for der er andre måder at sætte ind over for beskæftigelsen på, og jeg vil da godt påpege, at man ikke skal have monopol på at interessere sig for beskæftigelsen. Hvis man ønskede, og hvis det var det, der virkelig talte primært, så kunne man jo nok finde steder, f. eks. sikring af det almennyttige boligbyggeri, at der virkelig blev bygget de 8.000, man har stillet i udsigt, eller afskaffelse af boligomsen, den fulde boligoms, sådan at der blev sat noget gang i byggeriet af en helt anden karat end efter det forslag, vi talte om i går. Der er andre måder at gøre det på.

Det, der ligger i det her, er altså støtte til kapitalen. Det er en støtte til et yderligere

stort kapitalapparat, som skal forrentes, og det er lige netop det, krisen er udtryk for at det ikke kan. VS afviser ikke beskæftigelsesforanstaltninger, men vi opstiller to kriterier. For det første at de ting, der produceres gennem disse beskæftigelsesforanstaltninger, er fornuftige ting, som vi da så nogenlunde i hvert fald kan gå ind for. Det er det ene krav, og det andet krav er, at den støtte, der måtte ligge, og det vil der jo som regel ligge i en beskæftigelsesforanstaltning, ikke kapitaliseres til fordel for privatkapitalen. Dette sidste krav er ikke kun et spørgsmål om, hvad skal man sige, social rimelighed, at skatteyderne ikke skal give tilskud til privatkapitalen. Det er så sandelig også et krav, som vi bl. a. opstiller, fordi vores opfattelse af krisen er, at det er det, som virker i det kapitalistiske samfund, når vi når det niveau efter højkonjunkturen, at det samlede kapitalapparat er blevet så stort, at det ikke kan forrentes på normal vis.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg beder om undskyldning, hvis jeg nu bringer debatten ned på et for lavt plan ved at give mig til at drøfte de to lovforslag, der er fremsat, og ved at interessere mig for de virksomheder, man kan risikere kommer til at lukke i de kommende måneder.

Jeg vil allerførst gerne have lov til at sige tak til hr. Poul Dam, fordi han konstaterede det, jeg tror det kan være værdifuldt at konstatere i en lidt overophedet ideologisk debat, at der er tale om to praktiske forslag, der skal prøve at løse en helt aktuel situation, som vi har helt inde på livet. Jeg vil gerne takke for de meget praktiske og kontante spørgsmål, hr. Poul Dam stillede, og gøre mit til, at de bliver besvaret under udvalgsarbejdet.

Jeg vil også godt sige tak til hr. Ingomar Petersen, som for det første helt ubetinget gav tilslutning til det ene af de to lovforslag, og for det andet havde en række kontante spørgsmål til det andet, som, hvis jeg må have lov at sige det, er præget af nøjagtig samme holdning, af nøjagtig samme mening. Det, vi prøver at gøre, er at lave en skillelinje mellem de virksomheder, der kan klares uden fondsdannelsen, og dem, der er så store og så kapitalkrævende, at vi skal bruge fondsdannelsen, men holdningen til alle virksomheder i likviditetsklekken, der